

بادهای شرقی

چهارده گفتار در ایران شناسی
و فرهنگی و ادب ایران زمین

www.ketab.ir

مسعود ربیعی فر

انتشارات مینوک

زمستان ۱۴۰۰

- سرشناسه : ربیعی فر، مسعود، ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : بادهای شرقی: چهارده گفتار در ایران شناسی و فرهنگ و ادب ایران
 زمین/ مسعود ربیعی فر.
 مشخصات نشر : آستانه اشرفیه: مینوک، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۹۴ ص: ۱/۵ × ۱۲ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۵۲۵-۸-۲
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 عنوان دیگر : چهارده گفتار در ایران شناسی و فرهنگ و ادب ایران زمین.
 موضوع : ایران شناسی
 Iran — Study and teaching
 فرهنگ ایرانی
 Culture, Iranian
 ادبیات ایرانی
 Iranian literature
 رده بندی کنگره : DSR۶۴ :
 رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۰۷۲ :
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۵۳۰۶۷ :
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا
 تاریخ درخواست : ۱۴۰۰/۰۸/۲۱ :
 تاریخ پاسخگویی :
 کد پیگیری : ۸۵۵۳۰۶۷ :

انتشارات مینوک

شماره تماس: ۰۹۱۲۶۶۰۳۸۷۹

بادهای شرقی: چهارده گفتار در ایران شناسی و فرهنگ و ادب ایران زمین

مؤلف : مسعود ربیعی فر

انتشارات : مینوک

چاپ و صحافی: پیشگام

چاپ: اول

شمارگان : ۵۰۰ نسخه

قیمت : ۴۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۵۲۵-۸-۲

فهرست

- دیباجه ۷
- فصل اول** در وصف ایام
- روزها و سوزها؛ در وصف ایام عمر ۱۱
- فصل دوم** ایران شناسی
- از آن اوستا؛ پرونده‌ای در باب فرهنگ اوستا پژوهی ۲۷
- آن نامه‌ی شاهانه؛ درباره‌ی فردوسی و شاهکار او ۴۸
- سایه‌گه بید؛ در باب مرگ‌اندیشی و مرگ‌هراسی ۶۸
- نگاهی به پوشاک و لباس صوفیان ۷۶
- بزرگان خوارزم ۸۸
- محمد بن موسی خوارزمی ۸۹
- ابوریحان بیرونی ۹۵
- جاراالله زمخشری ۹۸

- ۱۰۲ - شیخ مجدالدین یفدادی
- ۱۰۴ - شیخ نجم‌الدین کبری
- ۱۰۸ بوعلی و حکمت او
- ۱۲۶ شاگردان بوعلی سینا
- ۱۳۴ از قمر گل سیاه تا اوج زحل؛ نگاهی به سروده‌های بوعلی
- فصل سوم مردم‌شناسی
- ۱۴۹ آیا در مردم‌شناسی باید شفاف بود یا هتاک؟
- فصل چهارم فرقه‌شناسی
- ۱۵۷ گفتگو؛ رد پای زبیدی و آموزه‌های شان در گیلان
- ۱۷۴ منابع
- ۱۸۰ جملات و ابیات عربی
- ۱۸۲ فرقه‌ها، گروه‌ها، نژادها
- ۱۸۴ اعلام
- ۱۸۹ واژگان انگلیسی متن

دیباجه

چگونه می‌توان دیباجه و مقدمه بر مجموعه‌ای نوشت که در آن مجموعه از موضوع واحدی سخن نمی‌رود زیرا این روزها به واقع نمی‌توان بر موضوع خاصی تمرکز یافت و آن هم به علت تنش‌های ساختگی است که در زندگی آدمیان، هیاهو به پا می‌کند. بادهای شرقی، از جریان اندیشه و فرهنگی سخن می‌گویند که در شرق بویژه در ایران، در جریان بوده است. جریان اندیشه و فرهنگی که بی‌شباهت به جریان روح‌نواز نسیم باد هم نیست، از این رو که هم در شرق بوده یعنی ایران، و هم چون نسیم، در گذار انتقال مفاهیم برآمده از فرهنگ، به ذهن‌های دیگر است. ایران در گذشته، خود جزئی اساسی از تاریخ و جغرافیای شرق بوده و اکنون نیز، به همراه تمدن‌های هند و چین، میدانی برای آمد و شد فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، نژادها و قومیت‌های گوناگون بوده است. از این رو بسیاری از مفاهیم فرهنگی بر جای مانده در ایران، دستاوردی از آن اقوام و نژادهاست، خواه ایرانی باشند و یا متعلق به جغرافیای وسیع ایران در گذشته. موضوعات چهارده

گانه در مجموعه‌ی حاضر، هیچ کدام تا کنون در جایی مجال چاپ و نشر نیافته مگر یک گفتگو که درباره‌ی زیدیه بوده و از این نظر بدیع به نظر می‌آید. روزها و سوزها، توصیفی از عمر بی‌حاصل، یا حاصل سوخته‌ی عمر است که معطوف به زندگی نویسنده می‌باشد. گفتاری که در باب اوستا آمده، از شوق بی‌وصف نویسنده در خصوص اوستا پژوهی، پرده برمی‌دارد. در باب مرگ‌اندیشی و مرگ‌هراسی، هم بیم از آن مطرح شده و هم درباره‌ی آن اندیشه‌ای هر چند ناچیز به تصویر کشیده شده است. نوشته‌های مربوط به بوعلی را که در سه قسمت متفاوت، اما در یک نگاه کلی مربوط و مرتبط به هم آمده، از روی حس غیرتمندی ایرانی به نگارش درآمده است نه با ادعای شناخت دقیق و عمیق درباره‌ی او. چون از دید نگارنده، با همه‌ی مخالفت‌هایی که با او شده، بوعلی باد موافق خردورزی و تعقل ایرانی بوده، نه آن گونه که دیگران به خصوصت درباره‌اش نوشته‌اند. امید است آنچه در این دفتر آمده، مقدمه‌ی کارهای بهتری درباره‌ی ایران و ایران‌شناسی باشد، ایرانی که در این چندین دهه‌ی اخیر بیش از هر چیزی به مراقبت و توجه ویژه‌ی ایران‌شناسی نیازمند بوده است، نه شعار صرف و پریدن و بالیدن به نام آن و احساس دروغین ایران‌دوستی. نبض ایرانی بودن مان در شناخت روحیات، خلیات، آداب و سنن و ادب و فرهنگ این مرز و بوم کهن نهفته است، مرز و بومی که با همه‌ی حمله‌ها و یورش‌های اقوام بیگانه و مهاجم بر آن، هنوز چون کوه، محکم و استوار ایستاده و خم بر ابروان پرغرورش نیفتاده است. ظرفیت بسیار وسیع فرهنگی این مرز و بوم، هنوز جا و موقعیت برای شناخت عمیق‌تر، در خود ذخیره دارد.

دفتر این مجموعه، گامی است بسیار ناچیز در شناخت پاره‌ای از عناصر فرهنگ و ادب ایرانی، از خواننده‌ی بصیر و فهیم انتظار می‌رود که کسری‌ها و کوتاهی‌های این مجموعه را به متانت و نجابت

آریایی‌اش ببخشاید و همچون لسان الغیب «وگر نه اندکی نه به وفق
رضاست» از روی خردی و خرده‌گیری ننگرد که در پژوهش‌های
بعدی، امید که جبران نواقص شده و بر خسارت‌های این دفتر،
تکمیل دفتر بعدی تدارک آید!

گیلان، م. ربیعی فر. پاییز ۱۴۰۰ ش